

Epidemiologia POChP w Polsce

Maria Korzeniewska- Koseła

Zakład Epidemiologii i Organizacji Walki z Gruźlicą

Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc

POChP w Polsce

Nie było badania reprezentatywnej próby populacji kraju

Badania cząstkowe ludności w wieku ≥ 40 lat

9,3%- Sierpc i okolice (Bednarek M. i wsp. Thorax 200;63:402)

10% - Zabrze (Niepsuj G. i wsp. Wiad. Lek. 2002;55 (supl.1): 354)

26% - Małopolska (Niżankowska-Mogilnicka E. i wsp. Pol. Arch.Med.Wewn.2007;111:402)

Świat (metaanaliza badań opartych na spirometrii) - **9-10%** populacji świata ≥ 40 lat) (Halbert R.J. i wsp.: Eur Respir J 2006;28(3),523)

Roczne sprawozdanie o leczonych w poradniach gruźlicy i chorób płuc w Polsce za rok 2014 (MZ-13)

Choroba	Osoby zarejestrowane do 31.12.2013 r	Osoby zarejestrowane do 31.12.2014 r
POChP	478193	490394
Astma	534377	566260
Nowotwory układu oddechowego	36230	33204

Liczba ludności w Polsce 30.06.2014 roku
38.483.957
(1.3%)

Umieralność z powodu POChP na świecie

- Umieralność od 3-111 zgonów na 100 000 ludności
- Wzrost umieralności w ciągu 30 lat ale spadek w ostatnich latach (poprawa leczenia?)
- W wielu krajach- wzrost umieralności na POChP u kobiet, spadek u mężczyzn

Umieralność z powodu wybranych przyczyn w Polsce w latach: 1980, 1990, 2000, 2013.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Przyczyna zgonu	1980		1990		2000		2013	
	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.
Zgony z powodu wszystkich przyczyn	350.203	984,3	388.440	1.019,0	368.028	952,3	387.312	1.005,9
Gruźlica ogółem (A15-A19)	2.945	8,3	1.349	3,5	1.041	2,7	532	1,4
<u>w tym:</u> gruźlica płuc (A15-A16)	2.867	8,1	1.318	3,4	1.016	2,6	518	1,3
Nowotwory ogółem (C00-D48)	60.936	171,3	73.741	193,4	86.272	223,2	98.931	256,9
<u>w tym:</u> nowotwory układu oddechowego (C30-C34)	13.377	37,6	19.301	50,6	21.752	56,3	24.328	63,2
Choroby układu krążenia (I00-I99)	168.785	474,4	203.614	534,2	175.407	453,9	177.433	460,8
Choroby układu oddechowego (J00-J99)	19.533	54,9	15.675	41,1	18.310	47,4	22.947	59,6
Choroby układu trawiennego (K00-K93)	12.646	35,5	12.001	31,5	14.653	37,9	16.543	43,0
Wypadki i zatrucia (V01-Y98)	26.996	75,9	29.817	78,2	25.763	66,7	22.438	58,3

Wzrost
nieduży

Umieralność z powodu chorób układu oddechowego wg wybranych przyczyn w Polsce
w latach 1980, 1990, 2000, 2013. Współczynniki na 100 000 ludności.

Przyczyny zgonu	1980		1990		2000		2013	
	Liczby	Współ.	Liczby	Współ.	Liczby	Współ.	Liczby	Współ.
Choroby układu oddechowego łącznie z gruźlicą i nowotworami układu oddechowego	46.301	130,2	43.372	113,8	44.298	114,6	48.442	125,8
<u>z tego</u>	2.867	8,1	1.318	3,4	1.016	2,6	518	1,3
- gruźlica układu oddechowego A15-A16								
- nowotwory narządów oddechowych - C30-C34	13.377	37,6	19.301	50,6	21.752	56,3	24.328	63,2
- zespół serca płucnego	10.524	29,6	7.078	18,6	3.220	8,3	649	1,7
- choroby układu oddechowego J00-J99	19.533	54,9	15.675	41,1	18.310	47,4	22.947	59,6
<u>w tym:</u> - ostre zapalenie górnych dróg oddechowych	150	0,4	111	0,3	16	0,0	8	0,0
- zapalenie płuc J12-J18	7.750	21,8	5.741	15,1	8.630	22,3	13.362	34,7
- Grypa J10 – J11	174	0,5	43	0,1	358	0,9	115	0,3
Przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych J40 – J44	6.711	18,8	6.478	17,1	6.132	15,9	7.182	18,7
Astma J45 – J46	3.441	9,7	2.342	6,1	1.390	3,6	522	1,4

Umieralność z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40 - J44) i astmy oskrzelowej

w Polsce w latach 1980, 1990, 2000, 2013. Współczynniki na 100 000 ludności

Przyczyny zgonu	1980			1990			2000			2013		
	L	W	%	L	W	%	L	W	%	L	W	%
przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych J40 – J44	6.711	18,8	66,1	6.478	17,1	73,4	6.132	15,9	81,5	7.182	18,7	93,8
w tym: przewlekłe zapalenie oskrzeli i POChP J41,42, J44	4.355	12,2	42,9	5.322	14,0	60,3	5.778	15,0	76,8	7.126	18,5	92,5
rozedma płuc J43	2.301	6,5	22,7	1.132	3,0	12,8	345	0,9	4,6	51	0,1	0,7
zapalenie oskrzeli nieostre i nieprzewlekłe J40	55	0,1	0,5	24	0,06	0,3	9	0,0	0,1	5	0,0	0,1
astma oskrzelowa J45-J46	3.441	9,7	33,9	2.342	6,1	26,6	1.390	3,6	18,5	522	1,4	6,8

Umieralność z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40-J44) w Polsce w latach 1965 – 2013 wg płci i wieku. Współczynniki na 100.000 ludności

Rok	Płeć	Wiek	Ogółem	< 20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	≥ 70
1965	Mężcz.	M	19,2	24,2	1,0	2,1	3,1	9,7	32,9	135,5
	Kobiety	F	15,1	18,1	0,6	0,8	2,0	5,6	18,1	103,0
	Razem	T	17,1	21,2	0,8	1,4	2,5	7,5	24,5	114,8
1970	Mężcz.	M	22,7	1,3	0,3	0,9	3,4	26,1	111,4	323,8
	Kobiety	F	9,9	0,6	0,2	0,2	0,9	5,0	23,5	120,3
	Razem	T	16,1	1,0	0,2	0,5	2,1	14,6	62,1	194,1
1980	Mężcz.	M	28,1	0,4	0,2	0,5	6,3	28,5	116,3	352,5
	Kobiety	F	10,1	0,3	0,1	0,2	1,0	6,3	21,8	93,7
	Razem	T	18,9	0,3	0,1	0,3	3,6	16,5	62,1	173,9
1990	Mężcz.	M	25,7	0,1	0,1	0,5	3,2	26,6	100,4	331,2
	Kobiety	F	8,7	0,1	0,2	0,4	1,1	5,4	19,5	76,4
	Razem	T	17,0	0,1	0,1	0,4	2,1	15,5	54,3	166,1
2000	Mężcz.	M	23,7	0,1	0,1	0,3	1,5	13,5	82,1	266,6
	Kobiety	F	8,5	0,0	0,0	0,0	0,6	5,3	16,5	62,3
	Razem	T	15,9	0,0	0,0	0,2	1,1	9,2	45,3	135,0
2013	Mężcz.	M	25,8	0,0	0,1	0,2	1,1	11,7	47,1	255,8
	Kobiety	F	11,9	-	-	0,1	0,4	5,1	20,4	69,7
	Razem	T	18,7	0,0	0,0	0,1	0,8	8,3	32,5	136,2

Umieralność z powodu przewlekłej zaporowej choroby płuc (J44) w Polsce w latach 1999 – 2013
wg płci i wieku. Współczynniki na 100.000 ludności

Rok	Płeć	Ogółem		< 20		20-29		30-39		40-49		50-59		60-69		≥70	
		L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.
1999	M	3039	16,2	-	-	1	0,0	6	0,2	40	1,3	192	10,2	910	61,4	1890	179,2
	K	1102	5,5	2	0,0	-	-	-	-	20	0,6	63	3,1	243	12,8	774	40,3
	R	4141	10,7	2	0,0	1	0,0	6	0,1	60	1,0	255	6,5	1153	34,2	2664	89,5
2000	M	3402	18,1	2	0,0	-	-	8	0,3	37	1,2	205	10,4	971	66,3	2179	198,8
	K	1229	6,2	2	0,0	1	0,0	1	0,0	14	0,4	88	4,1	243	13,0	880	44,4
	R	4631	12,0	4	0,0	1	0,0	9	0,2	51	0,8	293	7,1	1214	36,4	3059	99,3
2006	M	4850	26,3	-	-	-	-	6	0,2	62	2,3	325	12,2	906	67,2	3551	279,1
	K	1877	9,5	1	0,0	2	0,1	-	-	25	0,9	136	4,7	283	16,5	1430	62,3
	R	6727	17,6	1	0,0	2	0,0	6	0,1	87	1,6	461	8,3	1189	38,9	4981	139,6
2009	M	5419	29,4	-	-	3	0,1	3	0,1	42	1,7	397	14,3	998	65,3	3976	297,1
	K	2417	12,3	-	-	-	-	2	0,1	16	0,6	189	6,3	389	20,5	1821	75,5
	R	7836	20,5	-	-	3	0,0	5	0,1	58	1,2	586	10,1	1387	40,5	5797	154,6
2013	M	4751	25,5	1	0,0	1	0,0	6	0,2	27	1,1	308	11,3	902	46,2	3506	253,4
	K	2334	11,7	-	-	-	-	3	0,1	10	0,4	142	4,9	471	20,1	1708	68,7
	R	7085	18,4	1	0,0	1	0,0	9	0,1	37	0,8	450	8,0	1373	32,0	5214	134,7

Kobiety wzrost

Umieralność z powodu zapalenia płuc (J12-J18) w Polsce w latach 1965 – 2013 w wybranych grupach wieku wg płci. Współczynniki na 100.000 ludności

Rok	Płeć	Wiek	Ogółem	< 1	1 - 9	10 - 19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	≥70
1970	Mężcz.	M	31,2	701,2	6,7	1,8	2,0	2,9	7,9	22,7	67,7	258,9
	Kobiety	F	26,9	551,1	6,9	1,4	1,9	2,2	4,1	11,3	39,7	194,4
	Razem	T	29,0	628,2	6,8	1,6	2,0	2,6	5,9	16,5	52,0	217,7
1980	Mężcz.	M	23,6	181,7	1,9	1,2	1,4	3,2	8,6	17,4	54,6	234,2
	Kobiety	F	20,1	153,6	2,6	1,0	1,3	1,8	3,8	8,0	25,1	162,9
	Razem	T	21,8	184,1	3,3	1,2	1,7	2,5	6,2	12,3	38,1	189,1
1990	Mężcz.	M	16,2	78,3	1,4	0,9	1,6	3,5	6,6	15,5	33,0	197,7
	Kobiety	F	14,0	69,5	1,3	0,5	1,0	1,5	2,8	6,1	16,0	126,4
	Razem	T	15,1	74,0	1,4	0,7	1,3	2,5	4,7	10,6	23,3	151,5
2000	Mężcz.	M	21,6	24,9	1,2	0,9	1,0	2,9	7,8	12,5	40,6	253,1
	Kobiety	F	23,0	18,3	0,5	0,5	0,6	1,4	2,1	6,0	17,7	198,0
	Razem	T	22,3	21,7	0,9	0,6	0,9	2,1	5,0	9,1	27,8	217,6
2013	Mężcz.	M	37,7	17,4	1,7	1,7	1,9	4,5	9,7	27,1	59,2	332,5
	Kobiety	F	31,9	11,8	1,2	1,3	1,2	1,6	3,5	8,6	21,8	215,1
	Razem	T	34,7	14,7	1,4	1,5	1,5	3,0	6,6	17,6	38,8	257,1

Umieralność z powodu astmy (J45-J46) w Polsce w latach 1965 – 2013 wg płci i wieku.
Współczynniki na 100.000 ludności.

Rok		Wiek		Ogółem	< 1	1 - 9	10 - 19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	≥70
		Płeć											
1965	Mężcz.	M	21,0	2,1	0,2	0,1	0,3	0,8	2,9	24,1	118,8	364,8	
	Kobiety	F	10,3	2,6	0,1	0,1	0,1	0,5	2,2	6,2	29,2	145,5	
	Razem	T	15,5	2,4	0,2	0,1	0,2	0,6	2,5	14,5	68,1	225,0	
1970	Mężcz.	M	19,7	1,1	0,1	0,1	0,3	0,7	2,7	19,1	94,7	303,0	
	Kobiety	F	9,0	0,8	0,1	0,1	0,2	0,8	1,0	6,4	23,4	102,5	
	Razem	T	14,2	0,9	0,1	0,1	0,3	0,7	2,0	12,2	54,9	174,8	
1980	Mężcz.	M	13,8	-	0,04	0,2	0,3	0,6	2,8	13,3	53,1	179,8	
	Kobiety	F	5,7	-	0,1	0,1	0,2	0,6	1,5	4,2	12,2	50,1	
	Razem	T	9,7	-	0,1	0,2	0,3	0,6	2,1	8,4	29,8	97,8	
1990	Mężcz.	M	8,4	0,4	0,1	0,2	0,2	0,4	1,3	9,7	29,9	108,2	
	Kobiety	F	4,0	-	-	0,3	0,4	0,4	1,0	3,0	9,0	32,0	
	Razem	T	6,1	0,2	0,05	0,3	0,3	0,4	1,1	6,2	18,0	58,9	
2000	Mężcz.	M	4,2	0,5	-	0,2	0,2	0,3	1,3	4,2	12,5	42,3	
	Kobiety	F	3,0	-	0,05	-	0,1	0,4	1,0	3,2	8,1	16,8	
	Razem	T	3,6	0,3	0,02	0,1	0,2	0,4	1,1	3,7	10,0	25,9	
2013	Mężcz.	M	1,1	-	-	-	0,0	0,3	0,6	1,0	2,2	8,7	
	Kobiety	F	1,6	-	-	0,1	-	0,0	0,4	0,8	2,9	8,3	
	Razem	T	1,4	-	-	0,0	0,0	0,1	0,5	0,9	2,5	8,4	